

Szerkesztőség iroda:
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adtnak.
KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház-utca 95. sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. 1-10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés helyeg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknel kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik. Oppelik Alajos, Duke M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

19. szám.

BRASSÓ, Szombat, február 14-én.

I-ső évfolyam 1885.

Közművelődési egylet.

Az erdélyrészi közművelődési egyesület alapszabályzata készítésére kiküldött bizottság által kibocsátott felhívás Brassó magyar intelligenciája között élénk visszhangra találván, a megindult mozgalomhoz csatlakozni szükségesnek nyilvánították.

Ez alapon oly társadalmi köztigyre hívjuk fel Brassó város és e megye polgárait, melynek feladata abban áll, hogy a közművelődés eszközeivel az állami közérzületet ápolja, azt osztatlan erejével támogassa.

E téren szükséges, hogy oly általános szigorú imperativumok, minőket csak az állami közérzület bírása nyújt, legyenek a mérvadók, s hogy ezek valóztatására s életbe léptetésére oly tudatos vezérlet alkalmaztassék, mely folytonosan számba veszi az elért eredményeket s azokhoz méri további intézkedéseit.

Ezen meggyőződés vezérli ez ügyben a kezdeményezőket, s ennek akarunk kifejezést adni minden felmerülő alkalommal.

A közművelődési egylet az állami közérzületet, amint az a társadalmi élet sokoldalu nyilvánulása szerint több külön ágra oszlik, minden egyes ágában figyelemmel kíséri s azt az ily irányu közművelődés már meglevő intézményeinek hatáskörébe vonása s hasonló célra vezető újabb intézmények szervezése által támogatja.

Ezen eljárásában az egységes állami feladat s az állami közérzület igényeit használja mértékül; küzdelme s harcza is, ha arra szükség van, oda irányul, hogy hasonló igények érvényesüljenek az erdélyrészi ált. közművelődési egyesület központi vezetésében.

Tárt karokkal fogad az egyesület mindenkit, ki az egységes feladat eszméinek támogatására magát kötelezettnek s arra jogosított-nak ismeri. A ki pedig magát a haza és a magyar állam polgárának vallja, ebbeli tartozását leróni itt az idő.

Ily irányu közművelődéstünk emelésére most kell, Magyarország első évezredének végén, az alkotmányosság keretén belül mindent megtenni, hogy a második évezredet magunknak biztosíthassuk. S ezt tenni nekünk kettősszeresen köteletségünk; ezt multunk és jövőnk egyaránt parancsolja, miután a lezajlott multban nem nyilvánul Brassó városban és e me-

gyében azon közszellem, mely együttes erővel ismerné a célt: az állami közérzület által vezérelt közművelődést valóztatni.

Állami életünkben általán, de különösen hazarészünkben tulságos nagy volt a nemzeti-ségi érzület hatalma. Ez hátráltatta a nemzeti közművelődés erősödését.

Pedig ha valahol, akkor a nemzeti közművelődés eszméinek érvényesítése körül szükséges, hogy a közös cél szabatos kitűzése korlátozza a személyes hajlamok tulsapásait. Ezen cél: az állami közérzület által vezérelt közművelődést támogatni várjuk mi az erdélyrészi közművelődési egyesülettől.

A cél valóztatása munkát igényel, mely jóakaratomat igénybe veszi. „Lelkesedés és szó is jó, de a tett és munka az, a min isten áldása van.” Mindenki tegye meg, a mire képes. Valamennyiünk munkája adja meg a haladás összegét. A legkisebb erőfeszítése ép oly tiszteletreméltó, mint a nagyoké.

Vezéreljen a nemes elhatározás, az erős akarat. Ezt a haza várja el minden igazpolgárától, s járuljon hozzá annak e város és megye minden olyan tagja, kit a közművelődési egyesület által elért ohajtott cél lelkesít.

Polgár.

Belföld.

Ismét két megye határozta el, hogy Zemplén megye főirata értelmében fűl a képviselőházhoz, a megyéknek a felsőházban leendő képviseltetése érdekében. A két megye Győr és Borsod; amaz egyhangulag, ez csak szótöbbséggel.

A bukovinai román határról újabb hátsértést jelentenek. Néhány nappal ezelőtt román alattvalók jöttek és Barber földbirtokos 1200 négyszögöl terület fűzésén kivágták a fűzetet. A Barber-féle birtokról odasiető munkásokat puska és pisztoly lövésekkel fogadták, úgy, hogy csendőrséget kellett hívni. A betört románok a csendőrök felszólítása daczára sem akartak távozni, sőt löttek a csendőrökre, mire ezek is fegyverrel válaszoltak és úgy futamították meg a betörőket, kiknek egyike súlyos sebet is kapott.

A főrendiház a költségvetés tárgyalását mai ülésében kezdi meg és azt — miután az általános vitában csupán Zichy Ferencz és Námdor grófok, esetleg még Stáray gróf szándékoznak felszólalni, —

még azon ülésben letárgyalhatja. Ellenben a járásbíróságok szaporítása és a Szolnokon elhelyezendő törvény-zékre vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásánál a főrendiházban valószínűleg vita fog kifejlődni, mivel az ellenzék ez alkalmat nagyobb aktió kifejtésére akarja felhasználni. — A képviselőház ma — valószínűleg — nem tart ülést és így a felsőház szervezetére vonatkozó általános vita pénteken két napig tartó megszakítást szenvedett.

Az erdélyi evangélikusok és a főrendiház. Az erdélyi ág. hitv. ev. egyház konzisztórium a kérvényt intézett a képviselőházhoz a főrendiház reformjára vonatkozó törvényjavaslatot illetőleg. A kérvény szerint a konzisztórium sérelmesnek tartja, hogy az erdélyi evang. egyház képviseltetése a felsőházban csak a vélelén esélyére van bízva, miután az ő képviseltetése attól függ, vajjon az erdélyi szuperintendens az ág. hitv. evangélikus egyház öt szuperintendens közt nem tartozik-e a három hivatalban idősebb közé, és attól, vajjon az erdélyi evang. gondnok az öt evang. szuperintendencia világi elnökei közt a két, hivatalban legidősebb közé tartozik-e.

Megtörténhetik, hogy ily módon az erdélyi ág. hitv. evangélikusok a felsőházban nemzedékeken át nem lesznek képviselve, míg a többi erdélyi felekezetek mindig képviselve lesznek. A kérvény hivatkozik az 1790—91-diki kolozsvári országgyűlés 53. törvény-cikkére, valamint a szabad vallásgyakorlatot és felekezeti jogegyenlőséget biztosító 1868. évi 43-ik törvény-cikk 14. §-ára, s ennek a következőkben foglalja össze kérelmét:

„A főrendiháznak, mint felsőháznak szervezéséről szóló törvényjavaslat feletti döntésnél az erdélyi ágostai evangélikus országos egyházzal, hasonló jogelvek szerint, mint ez ország római katolikus latin- és görög szertartású egyházaival, a görög-keleti és unitárius egyházakkal elbánni, és azt a magas házban leendő képviseltetése jogát illetőleg, Erdély ama többi egyházai után hátrahatni ne méltóztatassék.”

Országgyűlés.

A képviselőház 10-én megkezdte a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ugy a képviselői padok, mint a karzatok egészen megteltek, Főrendek is nagyszámmal voltak jelen külön karzatukon. A vitára jelentkezettek száma eddig 48-ra rug. Ezek közül 10-en csak hárman szólhattak: Láng Lajos előadó, aki behatóan indokolta a törvényjavaslatot, — Tisza Lajos gróf, aki szintén a javaslat mellett emelt szót, — és Szilágyi Dezső, aki a mérsékelt ellenzék álláspontját fejtette ki. Beszédének némely részére azután még Tisza miniszterelnök reflektált és ezzel a vita folytatása másnapra halasztott.

11-én volt a felsőház szervezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának második napja. A vitában részt

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A római nők.

— Dr. Bozóky Alajostól. —

A római nők leánykora igen rövid vala; alig hogy a gyermekkorból kiléptek, már eljegyezték és férjhez adták őket. Az anyák, rokonok és dajkák óhajtsái az aggodalmak, a buzgó fohászok, vajha a leányka széppé nőné ki magát, a gyöngédség sugallta nyájaskodó szavak és hízogó nevek, a sok babona, mely a gyermekkor összes fejlődési mozzanataihoz fűződött, a megbabonázástól s a gonosz szempillantásoktól való aggodalmak s az ezek ellen való számtalan óv — s bűvszer — mindannyi közös vonásai az akkori gyermekszobának a maiakkal. Ha a kicsike a labda — vagy bábjátékba már belefáradt, várakozásteljesen leült a vén dada lábához, ki mindenféle mesékkel mulatatta.

Aztán jöttek a tanulás évei. Mindenekelőtt női munkákat tanultak meg a leányok. Ezekhez, úgy látszik, nem tartozott akkor a himzés. Legtöbbször szőni és fonni tanultak; mert még akkor is a család ruháit oly házakban, a hol a jó régi szokásra valamit adtak, a háziasszony közreműködése, vagy legalább is az ő vezetése mellett készítették; sőt Augustus császár is csak oly ruhát viselt, melyet neje, leányai, vagy nővérei szöttek. Magától értetlik, hogy ezt a közép és alsóbb néposztályokban még inkább számították a háziasszony kötelességei közé, mint a felsőbb rendeknél. Tudományos oktatást a magasabb rendek leányai ott-honn nyertek s csak alsóbb néposztályhoz tartozó szü-

lők küldték övéiket az iskolába. A tanítás tárgya az irodalom, főleg a költők klasszikus művei valának.

A táncz művészete főleg a felső test és a karoknak rhythmikus mozdulataiban állott s ez, miként a mai nemzeti tánczok, melyek ezt a jelleget egészben véve megővták, nem a legesekélyebb mértékben emelte a járás és testtartásban való kecsességet, mely a római nőket annyira kitüntette, az ó-korban hasonló hatást gyakorolt. A nemes járást a nőknél igen magasra becsülték.

Az éneken kívül a leányok húros hangszereken is tanultak játszani. Imanapokon és vallási ünnepeken nemes családokból származó háromszor kilenc szűz által képezett karok előzték meg himnusokat énekelve a körmenetet.

Ily foglalkozások és szórakozások között, a dajkák és nevelők felügyelete alatt serdült fel a gyermek hajadonná.

Már korán iparkodtak a szülők leányuk jövődő sorsát megfelelő és szerencsét ígérő házasság által biztosítani. A házassághoz megkívántató teljes nagykorúság már a betöltött 12 évvel állott be, s fel kell tennünk, hogy a leányokat rendszerint a 13. és 16. vagy 17. év között adták férjhez. Olyan nőt, a ki 20. évébe lépett anélkül, hogy még gyermeke lett volna, büntetés ért.

Szabály szerint a szülők akarata a leányokra nézve irányadó és döntő volt, mi annál természetesebb, mint hogy gyakran a házasság nem volt egyéb, mint két család előleges megbeszélésének eredménye.

Gyakran még gyermekkorukban jegyezték el a leányokat s az eljegyzések közönségesen követték.

által történtek. A szószólók vagy a fiatal férfiak magok nem a leányhoz, hanem szüleihez vagy gyámjaihoz fordultak. Az eljegyzést ünnepiesen, nagy sereg gálában megjelent vendég előtt tartották meg. Az, eljegyzés, még ha csak évek múlva követte is a házasság, a leendő házastársak viszonyán mit sem változtatott; most ép oly kevésbé tanulták egymást kiismerni mint annak előtte, kivéven, ha a jegyest még az elért teljeskorúság előtt adták át a férfinak. A menyasszonyság ismeretlen fogalom volt a rómaiaknál. Hűsége jelül a jegyes leendő nejeének egyéb ajándékokon kívül régentén vas-, később arany-karikagyűrűt adott, tőle azonban nem kapott ilyent viszonzásul; mert nem a leány tette a kötelező ígéretet, hanem az. kinek hatalma alatt állott. A mint azután az esküvő napja közeledett, a lakodalmi ékszer, és a kelengye beszerzése, a fiatal asszony házába szánt cselédség összeválogatása, kiegészítése és felszerelése az egész háznépnek roppant sok gondot adott. A hajadon bucsut vett gyermekeségétől, bábút és egyéb játéksze eit az isteneknek szentelte, kik gyermekkorában megőltalmazták s végül elérkezett a nap, a melyen őt anyja a nevezetes menetre fölékesítte. — A menyasszonyi öltözködésnek lényeges darabját egy négyszögletű, tűzszínű fejkendő képezte, mely oldalt és hátul lecsüngött és az arcot szabadon hagyta. Fejét a menyasszonyi koszu ékesítette, melyhez neki magának kellett az első virágokat szedni. — Már korán reggel megtelt mindkét jegyesnek lakása vendégekkel, rokonokkal, kliensekkel, kik egyszersmind a házassági szerződés aláírásakor tanuként szerepeltek.

vettek a kormánypárt részéről Beksics Gusztáv, a ki főleg Szilágyi Dezső ellen polemizált nagy sikerrel, Gajáry Ödön, a ki szépen kidolgozott és tartalmas szűzbeszéddel kivívta a ház, és különösen pártja osztatlan elismerését, végül pedig Dárday Sándor a ki azonban csinos és tárgyilagos beszédével már nem bírta az ülés végén a ház kimerült figyelmét lekötöni. Az ellenzéki padokról Irányi Dániel nagyobb szabású beszéd kapcsán terjesztette elő a szélső baloldal határozati javaslatát, Ónody Géza pedig az antiszemita határozati javaslatát indokolta.

Az ülés elején Széchenyi Pál gr. kereskedelmi miniszter két törvényjavaslatot nyújtott be. Az egyik szól a kereskedelmi miniszterium részére emelendő palotáról, a másik az országos kiállítás céljaira adandó állami előlegről.

Föl vannak írva még: A javaslat mellett Zsilinszky Mihály, Vadnay Károly, Földváry Miklós, Török Zoltán, Abonyi Emil, Zichy Antal, Jókai Mór, Hegedüs Sándor, Beöthy Algon, gr. Zichy Jenő, gr. Bánffy Béla, Tischler Vincze.

Ellene: Ráth Ferencz, Herman Ottó, Ugron Gábor, Vadnay Andor, Huszár István, Szederkényi Nándor, Csúzy Pál, Orbán Balázs, Szily László, Andreánszky Gábor b., Halvax József, Békassy Gyula, Ferenczy Miklós, Beöthy Ákos, Apponyi Albert, Kovács Albert, Szentkirályi Albert, Helfy Ignác, Mocsáry Lajos, Bartha Miklós, Pulszky Ágost, Zay Adolf, Margittay Gyula, Komlóssy Ferenc, Martonffy Károly, Tóth Ernő, Törs Kálmán, Justh Gyula.

Városi ügyek.

Brassó város közgyűlése február 11-én.

A gyűlést Roll Gyula kir. tanácsos alispán megnyitván, az újonnan választott képviselői tagok névsora felolvasása után a városi képviselőlet alakultnak nyilvánította s meglehetősen sikeres működést kívánt ennek. — Ezt követte a különféle bizottságok megalakítása, melyeket az szűke miatt ma sem közölhetünk, fentartva azok közlését jövőre. Az állandó választmány jövő ülésén fog megalakítani.

A választások után az alispán Brennerberg polgármesternek adta át az elnöki széket. A tárgysorozat 3—7. pontjai tárgyalás alá nem kerülhettek, mert ezekre vonatkozólag a gyűlés nem volt katasztrófaképes.

A városi szabályzat néhány pontja módosításon ment keresztül. — Más nevezetes mumentuma az egész gyűlésnek nem volt.

Külföld.

Gordon tábornok halála. Mint a Reuter-ügynökségnek Kortból f. hó 9-ről jelentik, Wilson azt a hírt hozta, hogy Gordon tábornok febr. 4-én meghalt. Egy gubati hírnök határozottan állítja, hogy Gordon tábornokot törrel szúrták le, midőn Khartum bevétele alkalmával a kormányzósági épületből kilépett.

A Khartumból menekült bennszülöttek megerősítik azt a hírt, hogy Gordon tábornok megöletett, midőn a házból kilépett, hogy összegyűjtse csapatait, melyek hívek maradtak hozzá. E csapatok mindlemérszároltattak. A több órahosszáig tartó mészárlásnál még az asszonyokat és gyermekeket sem kímélték. Khartum előkelői, két áruló pasa kivételével, mind megölettek.

Boross Mihály.

Boross Mihály, legkedveltebb és legtermékenyebb népirónk, született Ó-Szőnyön, Komárommegyében 1815 február 15-én. Szülőföldje népiskoláját végezvén, tanulmányai folytatása végett az akkor virágzó czeglédi gimnáziumba ment, hol két évet töltött. Innen felsőbb tudományokra Nagy-Kőrösre ment át, ahol Varga János tanárja ösztönzésére az irodalommal is foglalkozott s 1832-ben jelentek meg első dolgozatai a „Társalkodóban.“ 1835-ben az orvosi tudományok hallgatása végett Pestre ment s itt írta „Két szék közt a pad alá esett“ című 2 felv. s „Csetek“ című 1 felv. vigjátékait, melyek a Trauer Károly által szerkesztett „Koszoruban“ jelentek meg. A boncztan nem lévén inyére, 1836-ban jogra Pápára ment s a hittudományokat is hallgatta, a mellett apróbb cikkeket írt a lapokba. 1838-ban Esztergommegyében Mocsos tanítóskodván, dolgozott a Munkácsi által szerkesztett „Rajzolatokba“, több költeménye jelent meg a Kunoss által kiadott „Részvét gyöngyeiben“. 1841-ben juratériára Pestre ment s itt Garaival, Vachot Imrével megismerkedvén, ő „Regélő“ szorgalmas munkatársa lón.

1843-ban, mint gyakorló ügyvéd Sz.-Fehérváron telepedett le s itt írta „Béthel“ című szent történetű novelláit. 1846-ban „Kalauz“ cím alatt egy füzetet adott ki, melyben a nálunk még akkor ismeretlen „Életbiztosítást“ ismertette.

Vachot Imrének egyik kiváló érdeme marad, hogy a mely fiatal emberben tehetséget vett észre, azt oldala mellé vette, így tett Petőfivel, így tett Borossal

A vatikán zavarai. A vatikán nagy pénz-zavarban van. A vatikán az egész világ katolikus országaihoz felszólítást intézett, hogy ne csak a pétérfiléreket gyűjtése körül buzgókodjanak, de külö gyűjtő-íveket is körözzenek és a begyűlt pénzt sürgősen Rómába küldjék, hogó a pápa állása kötelezettségeinek eleget tehessen.

Brassói csendélet.

Ezen czim alatt írják a „Kolozsvári Közlöny“ nek febr. 8-iki kelettel az alábbi cikket, melyet egész terjedelmében átvesszünk, tartozkodva minden megjegyzéstől.

A cikket következő:

»Kovács Károly kir. törvényszéki bíró referens indokolásában a kir. törvényszék telekkönyvi üléséből, mult évi december 31-én keltezve, nagy jelentőségű végzés hozatott:

»... Végül kérelmesnek azon kívánalma, hogy a végzés román nyelven hozassék és adassék ki, megtagadtatik, mert az állam hivatalos nyelve kizárólag a magyar és mert ennél fogva a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, azaz mint a magyar igazságszolgáltatás közege, végzést csak az állam hivatalos nyelvén hozhat.

Almasan Dávid és Lengéru Joanu, ez utóbbi ügyvéd, érvényesített egy zálogjog bekebelezési kérelmet oláh nyelven, oláh tendendiákkal megtömvé. Almasan Kolozsvárt tanult, a román kath. lyceum ingyenkerenét ette, később hivatalnok volt, vizsgákat tett magyar nyelven, irodalmilag beszél nyelvünket s még sem akar magyarul tudni; Lengéru Joanu, ez a komikus agitátor, egyenlő birtokában a német, szász, oláh és magyar nyelvnek, ügyvéd, felesküdt harczosa tehát a magyar igazságügy és állameszmének: követték el a cselekedetet, melyre a kir. törvényszék responsumát fennebb szöszterint látni.

A kérdés eme eldöntése a brassói kir. törvényszék részéről szerfelett fontos és becsületére válik egy a testületnek, mely állásának színvonalára emelkedett, mint dicséri az előadó bírót, ki felemelte férfias szavát s tiltakozott Lengéru urak álomlátásai ellen!

Csintalan kis ember az az oláh Lengéru ur. A vármegye közgyűlésén összetűzött az állandó választmánnyal. Neki nem kell kisdédóvoda Hosszúfalura, mert a magyar kormány ad ingyen ahhoz óvónőt és felszerelést, Ő fél a kormánytól, mert az elevenen szokta az oláh gyermeket fölöstökökre megenni; mert neki is vannak gyerekei.

... Csak úgy dült belőle a szó, a panasz. A mig aztan Bethlen András gróf főispán nagy nyugalommal oda nem nézve a »Tribuna« e »don Quixott«-jára, megmagyarázta neki a kérdést magyar nyelven; rámutatott a kormány multjára, mely mindig atyja vala a nemzetiségeknek, de elhyomója soha; leczkét tartott neki az oláh lapok viselt dolgairól s végül a fejébe nyomkodta, hogy de bizony ha vannak gyerekei, hát csak küldje el az óvodába azokat, hogy legalább azok legyenek szemmel látó, fülle halló emberek. A közgyűlés tapsolt a főispánnak s Joanu Lengéru egy edül maradt szomorú indítványával.

Ezek az almasarok, ezek a kicsi kis Joanu Lengéru csinálják nálunk a nagyszabású dolgokat.

Beviszik nyelvöket a törvényterembe, a kérvények formáságaiba s nem általlják eltagadni is, hogy ők nem tudnak magyarul.

Pedig ők bizony mindent tudnak — csak a tisztességet nem... Különös nép ez! Mint dala, zenéje — politikai élete is a multakon kesereg, mig lábainál érintetlenül hagyják elszobogni az enyhét nyújtó gyógyerejű jelen patakvizét; ágítálnak ellenünk, zászlóikra írják a szövetekezést ellenségeinkkel... ezek... kik szegények műveltségben, mert nem tanulnak; szegények vagyonban, mert nem dolgoznak; szegények befolyásban, mert önkezükkal utasítják el az ahhoz vezető békejebbot; szegények törtéjükben, jelenökben és jövődjükben, mert nyugtalanok mint a higany, állhatatlanok, mint a nyárfalevél és mert csak zugolódni jók; de a látásra erőtelenek is, akaratlanok is! Ők szövetekeznek ellenségeinkkel?!

Na csak rajta; vajjon találnak-e vakot, ki a világtalannal utra menjen?... Ma petitereine.

Még egy szó

A »Brassó« 14. és 15-ik számaiban közzé tett »Emlékirat« vonatkozólag.

Örömmel olvasám gróf Schweinitz Gy. ur ő méltóságának a földmívelés ipar és kereskedelemügyi miniszterhez intézett s a »Brassó« 14. és 15-ik számaiban közzétett emlékiratát, mert egy nagy, magasztos célját látom annak, melyért az én keblem is hevül; lendületet adni nálunk a faiparnak. Ismerem s érzem a faiparnak nagy fontosságát, s tudom, hogy annak felvirágzása kiszámíthatatlan haszonnal járna nemcsak egyesekre, hanem a hazára nézve is. Azért üdvözlöm az emlékiratot, s fényes sikert kívánok neki.

Engedje meg azonban a nemes gróf ur, hogy az emlékirat egy részletére vonatkozólag mondhasam el szerény nézeteimet. Azt mondja az »Emlékirat« egy szakasza hogy »nagyon kívánatos lenne, ha a hosszúfalusi műfaragászati iskola a brassói asztalos ipartestülettel szorosabb összeköttetésbe hozatnék, mivel művésziesen képzett több munkás alkalmazása mellett a tulajdonképeni műasztaloság behozatala és felvirágoztatása lehetségessé válnék«.

Hogy művésziesen képzett több, munkás alkalmazása mellett a tulajdonképeni műasztaloság behozatala és felvirágoztatása lehetségessé válnék, abban teljesen egyetértek a nemes gróf urral. Arra nézve azonban, hogy a hosszúfalusi műfaragászati iskola, vagy bármely más ipariskola is bármint összeköttetésbe is hozassék akár az asztalos ipartársulattal, akár egyesek műhelyeivel, az én nézetem eltérő, mert az ilynemű összeköttetésből bár az kezdetben igen sokat érőnek látszik, sem az illető társulatra vagy egészre, sem pedig az iskolára nézve nem remélhetek nagy hasznót. Mint kir. tanácsos tanfelügyelő Koós Ferencz ur ő nagysága is ugyan e becses lapok hasbjain megjelent »A hosszúfalusi iskola ügyéhez« című cikkében igen helyesen megjegyzi »a tanuló még nem kenyér kereső csak készül azzá lenni az iskolában.« Nem mondható tehát a tanműhely növendéke művésziesen képzett munkásnak, részesüljön bár a legkitűnőbb oktatásban is, s így nem is várható tanulóktól az a mi művésziesen kiképzett s gyakorlott munkásoktól a tulajdonképeni műasztaloság felvirágoztatása

is. Méglátogatta Sz.-Fehérvárott, s nemcsak írásban, hanem élő szóval is buzdította s igekezett megnyerni az irodalomnak és Boross hallgatott Vachot szavára, s 1845-ben Rökfy Zakariás álnév alatt »Magyar panorama árnyképekben« majd 2 éven át humorisztikus cikkeket írt a Vachot által szerkesztett »Pesti divatlap« ban, elsőben a magyar társadalmi, másodikban a politikai életet gunyolván s korbácsolván.

Itt ismerkedett meg Kovács Pállal is, ki akkor Győrött a »Hazánkat« szerkesztette s ebben is sok jeles komoly társadalmi beszélye jelent meg.

Ez időben kemény harca volt Petrieszevic Horváth Lázárral, ki akkor a »Honderüt« szerkesztette, s Erdélyi Jánossal a »Szépirodalmi Szemle« szerkesztőjével, később azonban Erdélyivel megismerkedvén, soká levelezésben állottak egymással s a »Respublikában« igen heves cikkei jelentek meg. Fehérvárott laktában 2 színművet is írt a »Nyeglék« s »Csáb és könnyelműség« czim alatt. Az első kedvetlenül fogadtatott; mert a helyi életből lévén véve, sokan tükröt láttak benne, de az utóbbit többször adta Hetényi társulata sikerrel.

Az 1848-diki mozgalmak őt is magukkal ragadván, tollával buzdította s lelkesítette honfitársait, s ez évben írta »Politikai káté« »Politikai lapdacsok« »Szabadság, egyenlőség, testvériség« »Eke, kard és könyv« »Szabadföldmívelés és szabad föld« »Nemzetország« című politikai műveit, melyek olesóságuknál fogva ezer meg ezer példányban forogtak a nép kezén.

1849 ben Fehérmegye másod alispánjává választatván a fegyver zaja közt írta »Istennek új szövetsége a magyar nemzettel« című nagy politikai művét bibliai

nyelven, de a mely nem látott napvilágot; mert Szegszárdon 10 ezer példányban kinyomattatván, a berohanó cs. katonaság által lefoglaltatva, ünnepélyesen megégettett.

1850-ben a folytonos zaklatások kikerülése végett Baracs-kára saját házába ment lakni s itt írta »Házasság spekulációból« s »Uram bátyám« című humorisztikus regényeit, mely utóbbi azonban forradalmi szelleménél fogva megsemmisített. E mellett állandó munkatársa volt a Nagy Ignác által szerkesztett »Hölgyfutárnak«.

1852-ben mint kecskeméti történeti tanár elfogatván 4 évi várfogságra íteltetett, mit külvén, Pestre internáltatott. Reá nézve is, de különösen a még akkor bölesőjében szunyadó népies irodalomra nézve valóságos áldás volt a böles policzia ezen intézkedése, mert ezáltal Boross az irodalomra volt utalva s kényszerítve.

1854 végén Pesten telepedvén meg, mint akkor új embernek Ballagi Mór lesz nestora, kívül még a pápai kollegiumban szoros barátságot kötött. A »Vasárnapi Ujsághoz« újdondásznak szerezte be s az általa szerkesztett. Prot. egyh. és isk. laphoz segéd szerkesztőnek vette s így Boross existenciájára kezdetben biztosítva lón. Jókai Mór után megismerkedett Hekcenaszt Gusztávval, ki akkor a »Vasárnapi Könyvtár« adta ki, br. Eötvös József felügyelete alatt, kitől megbízást kapott, hogy a »Vasárnapi Könyvtárba« írjon s írta »Boldogháza« című 2. k. népies regényét, mely népirói nevét megalapította.

(Vége következik.)

Ha például az asztalos társulat szerzőinek az iskolával a végett, hogy az iskola szolgáltatassa neki mindazon faragványokat, melyekre szüksége van, lehet, hogy jól menne a dolog talán évekig is, de a mint emelkedni kezdene az ipar, több és több faragványra lenne szükség, művészibb munkák kívántatnának, mint a milyeneket az iskola kezdő növendékei képesek volna készíteni.

Ezen dolgok késedelme a munkában, néha kárt is okozhatnának az asztalosnak, min mégis csak más uton kellene segíteni.

Legtöbb kára azonban, mi talán szintén kívülről tekintve a legkevésbé tűnik fel, az iskolának lenne, ha az üzleti érdekek szolgálatába állana. Minden ilyen ipartanmühelynek tantervvvel kell bírnia, mely szerint annak tanulói úgy vezettessenek, hogy minden nap az addig tanultakat gyakorolva, valami újat is tanuljanak s így lassan, fokozatosan, nehezebb és nehezebb, szebb és komplikáltabb s különböző stílusú munkák készítését tanulják meg. Ámde az üzleti körülmények néha olyanok, hogy ugyanazon egy fajta munkából nagyobb mennyiség kívántatik. Megtartható-e a fokozatos haladás ott, a hol ezer ugyanegy fajta munkát kell készíteni? Ily esetben kénytelen az iskola feladni tantervét. Azon iskola pedig, mely feladja tantervét megszünt iskola lenni. Elveszíti az iskolai iparoktatásnak éppen a fokozatos folytonosan előre haladva való tanításban gyökerező előnyét minden más iparoktatással szemben. Megcsalja azokat, kik azon hittel lépnek falai közé, hogy iskolába járnak, megcsalja azokat, a kik létre hozták és fentartják.

Ezekből következtetve, nekem az a meggyőződés, hogy a hosszufalusi tanmühelynek az asztalos-ipartársulattal tervezett összekapcsolása által az asztalos társulatra nézve kevés és kétes anyagi haszon hármozhatnék, az iskolára nézve pedig határozottan látványos lenne az, s hogy akár a műasztalosok s akár mely más iparnak a felvirágoztatása ilyen uton iskola által nem érhető el.

Más utat kell erre választani, mint azt kir. tan. tanfelügyelő Koós Ferencz ur ő nagysága is már fölebb idézett cikkében megmutatá, az intézet végzett növendékeit kell az asztalos-társulatnak üzleti céljaira megnyerni. Azoktól már inkább várható az, a mit művészileg képzett munkásoktól lehet várni.

Midőn Br. Eötvös József a felsőnépiskolát s mellette a műfaragászati tanmühelyt Hosszufaluban felállította, az lebegett nagy lelke előtt, hogy a Hétfalu lakosságának, mely sem földműveléssel sem a megélhetést biztosító iparral nem bír, bizonyosfokú általános műveltség mellett adjon egy olyan házi-ipart kezébe, melynek Brassóban legyen meg a piaca, s mely által annak jobb jövőt biztosítson.

(Vége következik.)

Vidéki élet.

Hétfalu, 1885. február 4.*)

— Három egyiptomi csapás Bácsfalu és Türkös községeken. —

1852.

Ne rettenj meg, tisztelt olvasó, nem dynamit-robbanás, nem földrengés, nem tüzvész, nem kolera, nem vérfagyasztó párbajozás és gyilkosságról, hanem a hétfalusi lakosságnak elszegényülése, adósságba merülése és sokaknak elzűlléséről akarok e sorokban értesíteni. De ha van érző szíved az iránt, hogy e kis területen oly nagy számmal lakó nép részint mint magyar, részint mint magyar honpolgár megélhessen és koldusbotra ne jusson: akkor nem fogod egykedvűen nézni e vidék siralmas helyzetét és nagyobb nemzeti bajt fogsz itt találni a kilencz egyiptomi csapásnál. Elég ezek közül most csak hármat megnevezünk.

1852-ben történt, három évvel azután, hogy Hétfalu a magyar nemzeti ügy pártolása miatt vérben, vagonban iszonyut szenvedett. Bár soha se történt volna meg. Brassó város egy ballépésének következménye az, hogy — eltekintve a birtokkérdéstől — Bácsfalu és Türkös községek a tömösi alagút körül levő „Százastömös” százezereket érő erdőterület tényleges használatában voltak emberemlékezet óta, mégis Brassó erőlködött magának tulajdonítani a kérdéses erdőterületet, magát alperesnek, a két községet pedig felperesnek tolván fel. Hogyan történhetett ez, álljon itt Brassó városának eljárása.

Határjárásra volt kirendelve egy közös bizottság Bácsfalu és Türkös részéről, melynek tagjai egyetértve haladtak a városi bizottság tagjaival fel Tömös völgyen mindenütt a víz mellett, mely folyócska a határt képezi a két község közös területe és a város területe között fel Hidlás völgyén ki a Prédeál tetőig. Ha a város akkor tiszteletben tartja a határt, ma nem volna az az óriási Százastömösi erdőper, nem volna a várostól 200,000 — két száz ezer forintot meghaladó kártéri-

tési követelés, nem bátorkodnék a hétfalusi ideiglenes erdőkezelő bizottság a két község beleegyezése nélkül ezekre menő tőkét megbélyegezni s felvágására árverezést hirdetni s e miatt a két tulajdonos községet a fakeskedésben végkép megakasztani.

Brassó bizottsága foglalásra szánta magát s a két község bizottsága hasztalan protestált az ellen, rámutatva a sok száz öl vágott fára, melyek nem a szászoké, hanem a csángóké. Mind ezen kézzelfogható bizonyítékok ellenére a város területéhez csatolhatta a Százastömös erdő Szuszáj és Csapja részekkel. Most következett a jegyzőkönyv aláírása, de ezt a két község megtagadta. És mit tett a város? A helyett, hogy mint felperes keresse törvényesen a kérdéses erdőterület használati jogát, executióba küld Bácsfalura két darabontot, kiket az egyes lakosok tartottak és élmeztek egész hónapon keresztül, de mert így sem volt a község rávehető a hamis jegyzőkönyv aláírására, most még nagyobb, 12 katonából álló executió jött a nép nyakára, kiket hasonlólag házról házra tartottak és élmeztek az elkinzott emberek. És e sanyargatás tartott három egész hóig bácsfalusi Jónás András bíraskodása alatt. E sanyargatásnak csak azon feltétel alatt lett vége, hogy egy városi uraságnak tanácsára a jegyzőkönyv aláíratott, megengedvén szívesen, hogy a községek perrel léphessenek fel a város ellen. Ily eljárással tette magát a város alperessé, de a két község Gödri Márton, Hinez ügyvédei által nem rettenve meg a sok pénzbeli áldozattól, ítéletileg megnyerte a pert és a *tévedésből* Brassó határához *simult* Százastömös visszakérült a hétfalusi illetőleg a türkös és bácsfalusi erdőterülethez.

És most a tisztelt olvasóra bízom megítélni, ki volt ez egyiptomi csapásnak okozója?

1876.

És most következik a második csapás. A magyar állam egyik közege egy másik Brassóban lakó tekintélyes állami magyar hivatalnokkal azon kéréssel fordul a két községhez, hogy szíveskednének a Százastömös erdő területén a szükséges tért, földet, kavicsot és követ a vasútra az államnak ingyen felajánlani, mit teljesítettek is, de a faanyaghoz jogukat a szerződésben fenntartották, s mégis daczára annak, hogy századok óta egész 1876-ig a város soha sem használta e területet, sem faizásilag, sem legeltetésileg, most újra megrohanta az erdőt s eladta erdősei által megbélyegzett töméntelen fát a kétszáz ezer forintot.

A magyar kir. kuria 1875-ben hozott ítélete a birtokkérdés eldöntését későbbi időre határozta, de a használatra nézve fenntartotta az 1858. évi status quot. E peres ügyben folyamatban vannak a tanukihallgatások. A két község itt is mint felperes szerepel.

1885.

Hogy mi jognál fogva bélyegzetetett meg több ezerre menő tőkét a Hosszufaluban székelő ideiglenes erdőkezelő bizottság a nevezett per alatt álló erdőben a két birtokos és kizárólagos használó község beleegyezése nélkül, ez megfoghatatlan. E lépés ellen is meg vannak téve a szükséges intézkedések, sőt egy küldöttség is fog e hóban Budapestre menni, hogy a magyar kormányt értesítse mindazon régiebb és újabb sérelmekről, melyek a hétfalusi magyar és román lakosság megélhetését kockáztatják.

Mint hírlík, az országos kiállításon egy hétfalusi csángó-ház is lesz képviselve. — Ha egy dobos lesz azon ház elébe állítva, ki elárverezze a csángók falatját: akkor nagyon találóan lenne feltüntetve Hétfalu szomorú helyzete.

Uraim! A hazai lapok feljajdulnak, hogy fogy a nemzet, elkorcsosodik, elzűllik, beolvad más nemzeti-ségbe. Évtizedek óta szenved elnyomatást a szegény csángó nép, várja az 1871. évi 53-ik törvényezik 82. §-ának értelmében a felszabadulást — s mind hasztalan. Már most nemcsak felnőttek, de ismétlő-iskolába való gyermekek is nagy számban távoznak Bukarestbe, hogy kenyeret keressenek és a szülők adóját segítsék lefizetni. És ez áramlat nem szűnik meg, ha a határon minden fához egy-egy zsandár áll is; — fiuk és leányok átmásznak a Csukás és Bucecs havasán is.

Honfi.

A község köréből. *)

— Egyházi mozgalom Hétfaluban. —

Hosszufalu, 1885. febr. 11.

A hosszufalusi ev. ref. fiókegyház saját pénztára gyarapítására f. évi január 17-én a csernáfalusi „Internationál” vendéglőben táncestélyt rendezett, melynek összes jövedelme 112 ft 59 kr volt; a kiadás 68 ft 9 kr-ra ment, tehát tiszta jövedelem 44 ft 50 kr volt. A bevételben 43 ft 49 kr felülfizetés volt, mely a következő nagylelkű adakozók járultak:

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Méltóságos gróf Bethlen András ur, Henter Gábor szolgabíró ur, Hersényi Kálmáné ő ngya és Magyarósi Ferencz egyh. főgondnok személyenkint 5—5 ft-tal; Jlk Ernő 3 ft-tal, Czimbór Sámuel közs. pénztárnok 2 ft 50 kr-ral, Masznyik Gyula ág. ev. lelkész, Schul József Brassóból, s Kohn Sámuel személyenkint 2—2 ft-tal; dr. Pataki Albert 1 ft 50 kr-ral; Albert József 1 ft 9 kr-ral; Teleki Sándor néptanító, Fekete József egyh. pénztárnok, Zsigmond Áron Brassóból, Gáspár Pál, Krausz Rubin, Joós Elek Kisborosnyórol, Tóth László Brassóból, Bartha Zsigmond, Ridéli Róbert s. szolgabíró, Dávid Mihály pürekerezi néptanító, Sztotyori Ferencz, Islik András, Kökösi György személyenkint 1—1 ft-tal; Lészai Andor, Zsigmond Károly, Lukács Károly, Szócs András, Szalai Géza, Imre András, Jekelius Alfréd, Szép József, Bartos Sámuel, Gráf Károly, Sófalvi Gyula, Szabó Mihály, Horácskéné Kovásznáról, Sándor, Herbay, Veres Sándor, Bede Dániel, Nagy József személyenkint 50—50 kr-ral; Pázi György és Hanke Frigyes személyenkint 20—20 kr-ral. —

Minden rendű és rangu kegyes jöltevők, kik isten és önszorgalmuk áldásaiból az emberiség legnagyobb jöltevőjének, a vallásnak ápolására is juttatnak valamit, fogadják a szegény egyház nevében a legmelegebb halás köszönet kifejezését a nyilvánosság előtt! Az áldozatul hozott fillérek szálljanak vissza megsokasult földi boldogság alakjában a nemes szívű adakozókra. A kegyesség gyakorlásának szent melege szívekből s az arra alkalmas eszközök forrása hajlékukból soha ki ne apadjon!

Az ev. ref. egyház előjárósága.

Helyi és vidéki hírek.

Zichy hangverseny. Lapunk múlt számából tévedésből kimaradt, hogy a hangverseny tiszta jövedelme 342 ft volt, s így a városi nyugdíjaiap javára 171 ft esik.

Boross Mihály. Azon alkalmából, hogy hazánk egyik legismertebb népirója, Boross Mihály ötven éves írói jubileumát fogja ünnepelni, lapunk egy barátjától a jeles író életrajzát kaptuk, melyet lapunk tárczájában talál a t. olvasó.

Tüvész volt Fogarason a napokban, mely egy nagy szint pusztított el. A veszedelem éjjelkor ütött ki s csak a nagy szélesendnek köszönhető, hogy a város egy része le nem égett.

Farsang a vidéken. Mentől közelebb állunk a farsang végéhez, annál nagyobb hévvel tartatnak meg a mulatságok szerte a vidéken is. Így Fogarason a protestáns bál, mint mindig az idén is különösen sikerült. A Kárpát-egylet nagy báljára szintén sokan készülnek. „Bolondok estéje” lesz neve a bálnak s olyan formán tervezik, hogy legyen nyitva mindenféle boldonság elkötetésére. — Szász-Régenben a casinobál sikerült igen szépen, Besztercezen a tisztikar bálja, mely arról lett nevezetessé, hogy a terembe a megjelent közönség két harmad része nem fért be.

Halálos ítéletet hozott a besztarcezi kir. törvényszék a f. hó 5-én megtartott végtárgyalás alkalmával Moldován Tódor és Hazsa Simion, mint a gyilkosság büntetésében bűnösnek talált vádlottak felett. A bűnös tettet m. és szeptember havában követték el, a mikor is Moldován Hazsával elhatározta, hogy a jó módú Huruba Nikulajt meggyilkolják. Moldován neje segítségükre állt s kipuhatolta, hogy Huruba mikor megy legközelebről utra. Ezt a czinkosok tudomására hozta s ők a szerencsétlen Hurubát a Sz-György felé vezető uton meggyilkolták s kirabolták. A törvényszék a két elsőrendű vádlottat, az előre megfontolt és tervezett gyilkosság miatt kötél általi halálra, az asszonyt pedig egy évi fegyházra ítélte. A vádlottak felebbezték.

A jég alá fulladt gyermek. Özv. Sávelné nevű asszony B. Gyarmatról a fővárosba utazott szolgálatot keresni. Két fiát: a 12 éves Józsefet és a 9 éves Pált nagybátyuknál, egy odavaló polgárnál hagyta. E hó 9-én a két fiu az Ipolyra ment, s egy jégdarabon játszani kezdett; a jég ketté tört alattuk, s mindketten a vízbe estek. A nagyobbik fiu kimenekült ugyan, de a kisebbik oda veszett s holttestét még nem találták meg. A mint a víz alásodorta, a szegény gyermek sokáig kitartotta a vízből kezec-kéjét, de bájtyán kívül senki sem volt közelben, hogy kimentette volna.

Az ablakon keresztül agyonlőve. A szerdahelyi adószedő, Carata Juon f. hó 5-ikén többek társaságában volt egy szobában. Egyszerre egy lövés dördült el, az ablak üvegtáblái csörömpölve hulltak a földre és Carata vértől borítva, élettelenül nyult végig a padlón. Többen rögtön kirohantak, de senkit sem találtak s a tettest még maig sem sikerült kinyomozni. A meggyilkolt adószedőnek nem voltak ellenségei s azt hiszik, hogy a golyó nem is neki volt szánva, hanem csak véletlenül furódott az ő fejébe.

Khartum és az angol királynő. Az angol udvari lapban olvassuk: A királynőnek tegnap (5-én) jött tudomására Khartum eleste, a mi ő felségét nagyon szomorúan érintette, s aggódva várja a további híreket Gordon tábornok sorsáról. Sir John és Lady Gowel tegnap délután meglátogatták Gordon kisasszonyt és ennek két testvérét, hogy a királyné részvételét tudassák velük, s egyuttal kifejezzék, mily kínosan hat a királynőre Gordon tábornok sorsának bizonytalansága.

— Lapunk mai számának hirdési rovatában Richter Ad. F. s társa cs. k. udvari szállító csuz és köszvénybántalmak ellen ajánlja „Pain expeller” nevű kitűnő háziszert. Ezen kitűnő gyógyszer minden gyógytárban 70 kr-ért kapható. Ajánljuk a hirdetést t. olvasóink szíves figyelmébe.

*) Múlt számunkból tér szűke miatt kimaradt. Szerk.

Irodalom.

Vettük a „Gondúzó” 21-ik számát, mely a következő tartalommal jelent meg: Az új főispán; regény, Tolnay Lajostól. — A vőfély; költemény, Csatai Ignácztól. — A végzet; regény, Margitay Dezsőtől. — A kísértet; rajz. — Székely támad, székely hánja; történeti regény, Szathmáry Károlytól. — A titkos zeneszerző; humoresk. — A gránátköves asszony; Marlitt E. legújabb regénye, fordította Mártonffy Frigyes. — Ezeket követi a boríték érdekes tartalma, u. m: A magyar gazdaszony; vegyesek; talányok, talányfejtők, és szerkesztői posta. — A minden vasárnap megjelenő »Gondúzó« előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr, egy hónapra 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadótulajdonoshoz küldendők Budapesten, (VII., dob-utca 14.) Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, melyből a kiadó mindenkinek küld mutatványszámot.

Közigazgatás.

Szabályrendelet a halászati jog gyakorlását illetőleg Brassó megye területén.

(Vége.)

15. §. Ki ezen rendszabály által büntetés terhe alatt tiltott áthágás véghezvitelére cselédjeit, övéit vagy napszamosait használja résztvevőül vagy segédekül, ha ezek a fizetésre nem képesek, saját büntetése mellett még azoknak pénzbüntetését is tartozik fizetni.

16. §. Azon esetben, ha az ezen rendszabályban meghatározott pénzbüntetés be nem hajtható: személyes elzárás lép helyébe. A pénzbüntetés behajthatlansága esetében 2 frtot felül nem haladó pénzbüntetés helyett 12 órai elzárásnak, 2 frttól 10 forintig egy napi, azon felül pedig minden 10 forintig terjedő összeg helyett 1—1 napi elzárásnak van helye.

17. §. A halászati jog tulajdonosa vagy annak meghatalmazottja a tetten kapott ismeretlent megzabolgatja, köteles azonban az illetékes hatóságnak erről jelentését két nap alatt megtenni.

18. §. A halászásra jogosult által felállítandó, a szolgabíró, illetőleg polgármester által feleltetett halászati felügyelőkön kívül még a helyi rendőröknek, az út- és vízépítések felügyelői személyeinek, a csendőröknek, a pénzügyőröknek s határfelügyelőknek is, a mennyiben az saját szolgálati feladatuknak rovására nem történik, köteleességük ezen szabályrendelet fölötti őrökös és felügyelet, ugymint a fölfedezett haltolvajlásoknak az illetékes hatósághoz leendő följelentése.

— Gondoskodni kell a megyei hatóságnak, hogy ezen szabályrendelet határozatait és az ezzel kapcsolatos intézkedések minden évben április és október elején kellő kihirdetés útján általánosan újból emlékeztetbe hozassanak.

A fölesküdtött felügyelőnek följelentése — ellenbizonyítékok hiányában — hiteles erővel bír.

19. §. A büntetéspénzek felerésze egy a halászati ügy érdekében alakítandó megyei alapba foly, a másik felerész pedig az illető följelentőknek szolgáltat ki.

20. §. Ezen szabályrendeletnek határozmányai zárt tavakra és viztartókra nem terjednek ki. — Ha halak és rákok ilyen tavakból az ivás idejében vagy megszabott mértéken alól szállíttatnak, áruba bocsátatnak és eladatnak, e célra egy eredetüket bizonyító hatósági hiteles igazolási irat állítandó ki.

21. §. A rákok fogása ugyanazon meghatározásoknak van alávetve, mint a halaké.

22. §. A halászati ügyek előmozdítása céljából a törvényhatósági közgyűlés által egy elnökből és hat választmányi tagból álló bizottság küldetik ki, a mely hivatva lesz ajánlatait a körülményekhez képest a megyei közgyűlés, közigazgatási bizottság vagy alispánhoz esetenként megtenni.

23. §. Kihágások elbírálásánál elsőfokban nagy- és kis községekben az illető járás szolgabírája, Brassó rendezett tanácsu város területén ellenben a város rendőrkapitánya, vagy a városi tanács e részben megbízott tisztviselő; másod fokban a megye alispánja, harmad fokban pedig a magyar királyi belügyminiszter bíraskodik.

Brassó megye törvényhatósági közgyűlésének Brassóban, 1884. évi október hó 2-án tartott gyűléséből

Roll Gyula,
királyi tanácsos alispán.

Ingatlanok birói árverezése február hó 16-án.

Zernesten f. hó 16-án d. e. 9 órakor, Ciurea Juon Juonnak a zernesti határon levő ingatlanai 8 frt. kikiáltási ár mellett. Az árverést a zernesti kir. jbság fogantositja.

Prázmáron f. hó 16-án d. e. 9 órakor Dringa George-nek a prázmári határon levő ingatlanai 711 frt. kikiáltási ár mellett. Birói kiküldött Langer Ede bir. vjhjtó.

A szerkesztő postája.

Egy anya, Pürkerecz. Becses levelét vettük s kívánsága szerint intézkedtünk is a panasz megjelenése iránt. A cikk már ki is volt szedve, mikor közvetlen forrásból nyert értesítés szerint megtudtuk, hogy panaszos ügyben a kir. tanfelügyelő ur már intézkedett, s így annak közlése tárgytalanná vált. — Láthatja tehát t. Nagysád, hogy ügyeik iránt meleg érdekléssel viseltetünk. — Szíves üdvözlötünket!

Honfi, Bácsfalu. Maig kellett várni, terünk oly szűk, hogy előbb nem közölhetjük ezentul is szívesen látjuk!

Segesvár. Jövőszámunkban közölhetjük, köszönjük.

Piaci árak

Brassóban, 1885. február 13-án.

H e o t ó l i t e r	Buza	legszebb	5.70
		közepes	5.30
		vegyes	5.—
	Rozs	legszebb	3.70
		közepes	3.50
	Árpa	legszebb	3.66
		közepes	3.50
	Zab	legszebb	2.20
		közepes	2.—
	Törökbuza		2.70
k i l o g r.	Kása		4.30
	Borsó		5.20
	Lencse		5.50
	Fuszulyka		4.20
	Lenmag		10.—
	Burgonya		1.—
	Marhahus		4.44
	Disznóhus		—48
	Juhhus		—24
	Faggyu (friss)		—32

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 február hó 14-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.78 vétel 8.80 eladás.
ezüstpénz à 20	8.70 » 8.75
Napoleon d'or	9.76 » 9.78
Török lira	11.01 » 11.05
Orosz imperial	10.— » 10.02
Arany	5.70 » 5.73
Orosz papírrubel	128.— » 129.—

Felelős szerkesztő: Sztéryni József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

A Pain-Expeller!

Tizenöt év alatt ezen rég bevált házi szerrel csúsz, köszvény, stb. nél elért szerencsés gyogyeredmények kezdeskednek arról, hogy egy beteg sem fogja megbánni, ha eme figyelmeztetés által egy kísérlet tételére biratott. A legtöbb családnál már készletben tartatik a valódi horgony-Pain-Expeller. — Ára ezen szigorúan szelid eredeti készítménynek igen mérsékelt, ugyanis palaczkonként 40 és 70 kr. nagyság szerint s a legtöbb gyógyszer-tárban készletben van. Hamisítvány kikerülése végett, tessék a gyári-jegyre »horgony«-ra figyelni. (20c) 2 —

Richter F. Ad. és társa, Bécs.

Főraktár Prágában az »arany oroszán« gyógyszer-tárban, Niklasplatz 7.

Szám 11571.1884.

Brassó megye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Belügyminiszter ur ő nagyméltósága **Brassó-Bolonya külvárosban** egy önálló személyes üzleti jogu **gyógyszertárnak** felállítását engedélyezvén, felhivatnak pályázni óhajtok, szabályszerűen felszerelt folyamódásukat hozzám idei márczius hó 15-éig betérjeszteni.

Brassó, 1885. február hó 8-án.

Roll Ggula,

királyi tanácsos alispán.

(36) 1-2

NYILATKOZAT.

En Csillag Anna, az óriáshaju, értesitem a n. é. közönséget, miszerint az általam feltalált hajnövesztő kenőcsöt, melynek 14 havi használata után 185 centiméter hosszú haját szereztem, — a t. közönségnek is rendelkezésére bocsátom. A kenőcs szétküldése, melyből egy tégely használati utasítással együtt csupán 2 frt. egyedül és közvetlen gyáramból eszközölteti. Minden hamisítás végett elhatároztam kenőcsömnek semmi néven nevezendő raktárt nem állítani. Ez okból kérem a tisztelt közönséget közvetlen gyáromhoz még pedig egyszerűen

Csillag és társa Budapest

ezim alatt fordulni.

Mai napig több mint 15 millió hölgy és férfi, köztük Európa legjelesbjei meggyőződtek hajam óriási hossza, szépsége és valódiságáról, mihez bő alkalmat nyújtott tizenöt havi utazásom, mely alatt Németország, Austria-Magyarország legnagyobb városaiiban, mint Bécs, Berlin, Lipese, Dresda, Hannover, Braunschweig, Magdeburg, Pesten stb. megfordultam és hajamat bárkinek is megmutattam. Hirneves hajnövesztő kenőcsöm orvosi tekintélyek által kitűnő jó szernek ismertet el, különösen a haj és szakáll növesztésére nézve, nemkülönben mint különlegesség fejtőres, hajhullás, korpa és kopaszfejtés ellen. E kenőcs erősíti a hajtalajt, miáltal a haj és szakáll növesztését elősegíti s azonkívül a legfinomabb toilette-kenőcs.

Mély tisztelettel: CSILLAG ANNA.

Cég: Csillag és társa Bpest, király-utca 26.

(29) 3-3

ANNA CSILLAG

Ruhaszövedek

csak tartós gyapjuból közepertemű férfi részére

3-10 Méter 4-96 frt. jó gyapjuból; egy 8-10 frt. finom gyapjuból; öltönyre 12-40 frt. egész finom gyapjuból.

Utazó köntösök darabja 4, 5, 8-12 frtig. Nagyon finom öltönyök, nadragok, kabát- és esőköpenyszövedek, Loden, cheviot, kangar, tricot, női- s tekeasz-talkendők, peruvien s dosking nemű szövedet ajánlja

alapítva — STIKAROFSKY JÁNOS — 1866. gyári raktár Brümnen.

Minták bérmentve. A szabomester urak részére minták bérmentetlennél. Utánvételek 10 frton felül bérmentve. Raktáron van állandóan 15000 frtnál értékesebb posztó s így természetesen, hogy nagy világhíreben sok 1-5 méternyi maradék (reste) van, úgy hogy kénytelen vagyok, ezeket leszállított áron elvesszegetni. — Minden józan gondolkodású ember belátja, hogy ezekből mintát nem küldhetek, minthogy sok száz mintánál nem maradna meg a posztóból semmi s így csak szédelgés, ha valaki maradék-mintákat hirdet, mert ez esetben a minta nem maradék, ha nem a darabból való s e szándék könnyen állátható. Maradék, melyek nem tesznek, becsértelnek vagy a pénz adatik vissza. Levelezések német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven fogadtatnak el.